MAPA KRAJOZNAWCZO-SAMOCHODOWA

WYDANIE PIĄTE

Skala 1:500 000

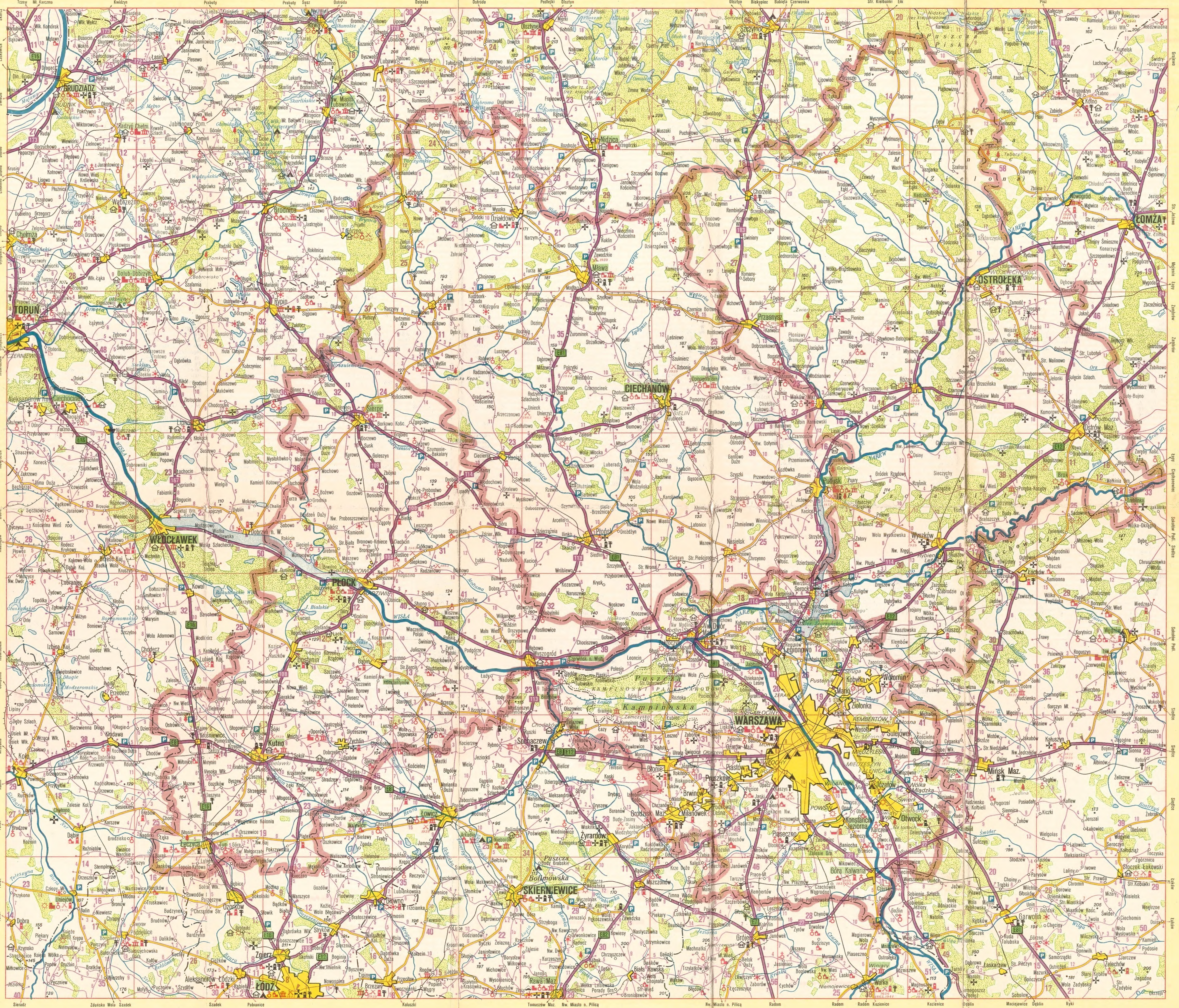

Druk PPWK W-wa Solec 18. Zam. 1181/71/B/80–24.08.79–30 210 egz. Zam. 2016/74/B/80–9.01.80–20 210 egz.–X–30701–0–82

Opracowanie Państwowego Przedsiębiorstwa Wydawnictw Kartograficznych - Warszawa

WOJEWÓDZTWA:

CIECHANOWSKIE
OSTROŁĘCKIE
PŁOCKIE
STOŁECZNE WARSZAWSKIE

Granice województw Voivodeship boundaries		Границы воеводств Grenzen der Wojewodschaften
Drogi główne Main roads		Главные дороги Hauptstrassen
Drogi drugorzędne Secondary roads		Второстепенные дороги Nebenstrassen
Drogi inne Other roads		Прочие дороги Andere Strassen
Odległości w kilometrach Distances in kilometres	12 / 6 / 6	Расстояния в километрах Entfernungen in Kilometern
Międzynarodowe numery dróg Numbering of international roads	E81	Международные номера дорог Numerierung der internationalen Strassen
Krajowe numery dróg Numbering of domestic roads	27 T14	Национальные номера дорог Landes Strassennumerierung
Koleje Railways		Железные дороги Eisenbahnen
Koleje wąskotorowe Narrow-gauge railways		Узкоколейные железные дороги Schmalspurbahnen
Promy Ferries		Паромы Fähren
Hotele Hotels		Гостиницы Hotels
Motele Motels		Мотели Motels
Campingi Campings		Кемпинги Campingplätze
Uzdrowiska Health resorts		Курорты Kurorte
Ośrodki wczasowe, letniskowe Holiday centers, summer resorts		Центры отдыха, дачи Erholungs-und Ferienzentren
Zamki Castles		Замки Schlösser
Zabytkowe kościoły i klasztory Historical churches and monasteries		Старинные костелы и монастыри Historische Kirchen und Klöster
Inne zabytki architektury Other relics of architecture		Прочие архитектурные памятники старины Andere historische Baudenkmäler
Ruiny Ruins		Развалины Ruinen
Muzea Museums		Музеи Museen
Grodziska, wykopaliska Old ramparts, archaeological excavations		Городища, археологические раскопки Ringwälle, archäologische Ausgrabungen
Pola bitew Battlefields	1945	Поля битв Schlachtfelder
Miejsca martyrologii Martyrdom sites		Места мартирологии Martyriumsstätten
Rezerwaty przyrody Nature reservations		Заповедники природы Naturschutzgebiete
Granice parków narodowych National parks boundaries		Границы национальных парков Grenzen der Nationalparks
Lasy Forests		Леса Wälder
Miejsca godne zwiedzenia Places worth visiting	Brok	Интересные местности Sehenswerte Orte
Stacje benzynowe Filling stations		Бензозаправочные станции Tankstellen
Stacje benzynowe czynne całą dobę Filling stations of permanent work		Бензозаправочные станции действующие непрерывно Tankstellen, ständig geöffnet
Stacje obsługi samochodów Service-stations		Станции обслуживания автомашин Autoreparaturwerkstätten
Parkingi Parking areas	P	Стоянки автомашин Parkplätze
Miasta wojewódzkie Seats of voivodeships	PŁOCK	Воеводские города Hauptstädte der Wojewodschaften

Redaktor Wanda Koziorowska

Red. techn. Jolanta Paszkowska

Projekt okładki W. Szul-Grzybowska

PAŃSTWOWE PRZEDSIĘBIORSTWO WYDAWNICTW KARTOGRAFICZNYCH
WARSZAWA 1980

Województwa: ciechanowskie, ostrołęckie, płockie, stołeczne warszawskie

Województwo ciechanowskie – powierzchnia 6362 km², ludność – 402,1 tys. Liczba miast 9, liczba gmin 45. Średnia gęstość zaludnienia 63 mieszkańców na 1 km². Miasto wojewódzkie Ciechanów.

Województwo ostrołęckie – powierzchnia 6498 km², ludność – 365,6 tys. Liczba miast 9, liczba gmin 38. Średnia gęstość zaludnienia 56 mieszkańców na 1 km². Miasto wojewódzkie Ostrołęka.

Województwo płockie – powierzchnia 5117 km², ludność 488,6 tys. liczba miast 9, liczba gmin 44. Średnia gęstość zaludnienia 96 mieszkańców na 1 km². Miasto wojewódzkie Płock.

Województwo stołeczne warszawskie – powierzchnia 3788 km², ludność – 2259,5 tys. Liczba miast 27, liczba gmin 32. Średnia gęstość zaludnienia 597 mieszkańców na 1 km². Miasto stołeczne Warszawa.

Miejsca godne zwiedzenia

WARSZAWA EF6,7. Stolica Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, siedziba najwyższych władz państwowych, wielki ośrodek kulturalny i przemysłowy, największy węzeł kolejowy, drogowy i lotniczy kraju.

Data i historia powstania Warszawy nie są znane. Wiadomo, że w X w. istniał gród na Starym Bródnie, w XII w. osada rzemieślniczo-handlowa Kamion na prawym brzegu Wisły i wieś targowa Solec, strzeżona przez gród Jazdów, na lewym brzegu Wisły.

W XIV w. Warszawa była już miastem i ośrodkiem władzy administracyjnej książąt mazowieckich. Dogodne położenie nad wiślanym brodem przy skrzyżowaniu ważnych dróg handlowych sprzyjało szybkiemu rozwojowi miasta.

W roku 1339 odbył się w Warszawie proces między Polską a Zakonem Krzyżackim. W procesie pośredniczyła legacja papieska. Wyrokiem sądu, ogłoszonego w katedrze, było zwrócenie Polsce Kujaw i Pomorza.

W roku 1408 za murami Starego Miasta wyodrębniło się Nowe Miasto z własnym samorządem.

W 1413 r. książę Janusz Mazowiecki przeniósł się na stałe z Czerska do Warszawy, która od tej chwili stała się stolicą Księstwa Mazowieckiego.

W roku 1526, po wygaśnięciu dynastii książąt mazowieckich, Warszawę i całe Księstwo Mazowieckie Zygmunt I włączył do Korony. W XVI w. Warszawa była miejscem obrad sejmowych, a w r. 1527 odbyła się tu pierwsza elekcja.

W r. 1596 Zygmunt III Waza z całym dworem przeniósł się z Krakowa do Warszawy; stolica Mazowsza stała się stolicą Polski. Odtąd zaczął się szybki rozwój terytorialny miasta, powstały liczne, okazałe budowle, powiększyła się liczba rzemieślników i kupców. Duży wpływ na rozwój miasta miało powstanie tzw. jurydyk, zakładanych poza murami, na lewym i prawym brzegu Wisły, przez magnatów świeckich i duchownych. Rozwój miasta w latach 1655-57 przerywa najazd szwedzki.

Planowa rozbudowa i porządkowanie miasta rozpoczęły się w okresie panowania Sasów. Olbrzymie zasługi w zakresie poprawy stanu sanitarnego i dróg położył, pod koniec epoki saskiej, marszałek wielki koronny Franciszek Bieliński, który kierował pracami Komisji Brukowej.

Okresem wspaniałego rozkwitu Warszawy była druga poł. XVIII w., a zwłaszcza około 30-letnie rządy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Z tego okresu pozostały liczne zabytki architektury, np. pałac w Łazienkach. Ludność z około 23 tys. wzrosła do 115 tys., powstały zalążki życia przemysłowego z pierwszymi manufakturami, browarami, młynami, cegielniami. W roku 1792 Sejm Czteroletni uchwalił zniesienie jurydyk, co zapoczątkowało proces zrastania się Warszawy w jednolity organizm miejski. Rozbiory Państwa Polskiego, powstanie kościuszkowskie w 1794 r. i spalenie Pragi spowodowały znaczne wyludnienie miasta oraz poważny upadek jego gospodarczy. W latach 1795-1806 Warszawa wchodziła w skład Prus, w latach 1806-1815 była stolicą Księstwa Warszawskiego, a od roku 1815 stolicą Królestwa Kongresowego. Okres 1815-1831 odznacza się dużym ożywieniem gospodarczym i kulturalnym. W roku 1818 powstał Uniwersytet Warszawski.

W czasie powstania listopadowego w 1831 r. Warszawa znów silnie ucierpiała. Po likwidacji samodzielności Królestwa Kongresowego rozpoczął się długotrwały okres ucisku politycznego, którego symbolem była wybudowana na rozkaz cara Mikołaja I ponura cytadela. Ponowne ożywienie gospodarcze nastąpiło dopiero w drugiej poł. XIX w., w okresie intensywnego wprowadzania nowych, kapitalistycznych metod produkcji. W okresie tym rozwija się również handel. Gwałtownie wzrasta ilość ludności, ze 131 tys. w roku 1826 do 690 tys. w roku 1900. Miasto staje się wówczas bardzo silnym ośrodkiem ruchu robotniczego.

Pierwsza wojna światowa w latach 1914-1918 przyniosła okupację niemiecką. W okresie tym nastąpił znaczny upadek gospodarczy miasta, spowodowany systematycznym niszczeniem i wywożeniem urządzeń przemysłowych. Lata międzywojenne 1918-1939 odznaczały się wzrostem terytorialnym i wzrostem ludności miasta. Powstały nowe osiedla mieszkaniowe: Koło, Mokotów, Saska Kępa, Żoliborz. Ludność w 1939 r. wynosiła już 1,3 mln. Druga wojna światowa przyniosła straszliwą zagładę Warszawy. W 1939 r., podczas oblężenia przez Niemców, uległo zniszczeniu ok. 12% budynków. Planowe niszczenie przez hitlerowców najpierw getta, a po upadku powstania warszawskiego pozostałej części lewobrzeżnej Warszawy, doprowadziło 90% budynków do kompletnej ruiny. Przemysł uległ zniszczeniu w 90%, wodociągi i kanalizacja w 30%, tabor komunikacji miejskiej w 87%, tereny zielone w 50%. W latach 1939-45 zginęło w Warszawie ok. 700 000 mieszkańców.

Po wyzwoleniu Warszawy lewobrzeżnej w dniu 17 stycznia 1945 r. (część prawobrzeżna – Praga – została wyzwolona 14 września 1944 r.), podjęto planową odbudowę mającą na celu stworzenie nowego układu przestrzennego miasta, zlikwidowanie różnic w gęstości zaludnienia, poprawienie warunków mieszkaniowych.

Obszar – 485,3 km², ludność 1552300 (31.12.1978 r.). Średnia gęstość zaludnienia – 3198 mieszk. na 1 km². Pod względem administracyjnym Warszawa dzieli się na 7 dzielnic: Śródmieście, Żoliborz, Wola, Ochota, Praga Południe i Praga Północ, Mokotów.

Udział Warszawy w globalnej produkcji przemysłowej kraju jest duży, wynosi ponad 7%. Największe zakłady przemysłowe w Warszawie: Zakłady Mechaniczne „Ursus", Fabryka Samochodów Osobowych na Żeraniu, Huta „Warszawa" w Młocinach, Zakłady Wytwórcze Lamp Elektrycznych im. Róży Luksemburg na Woli, Zakłady Radiowe im. Marcina Kasprzaka na Woli, Zakłady Przemysłu Odzieżowego im. Obrońców Warszawy na Grochowie, Zakłady Wytwórcze Urządzeń Telefonicznych im. Komuny Paryskiej na Grochowie, Polskie Zakłady Optyczne na Grochowie, Warszawskie Zakłady Telewizyjne na Targówku, Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne w Tarchominie, Fabryka Wyrobów Precyzyjnych im. Gen. Karola Świerczewskiego na Woli, Zakłady Graficzne „Dom Słowa Polskiego" na Woli, Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego na Okęciu, Warszawskie Zakłady Maszyn Budowlanych im. L. Waryńskiego na Woli, Fabryka Półprzewodników „Tewa" na Mokotowie.

W Warszawie znajduje się 16 wyższych uczelni, m.in.: Uniwersytet, Politechnika, Szkoła Główna Planowania i Statystyki, SGGW–Akademia Rolnicza, Akademia Medyczna, Akademia Muzyczna im. Fr. Chopina, Akademia Sztuk Pięknych, Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Akademia Wychowania Fizycznego. Warszawa jest też siedzibą Polskiej Akademii Nauk oraz wielu instytutów i towarzystw naukowych.

W stolicy znajdują się 24 teatry m.in.: Teatr Wielki, Operetka, Teatr Dramatyczny i Filharmonia Narodowa. Liczne są również w Warszawie muzea: Narodowe – główne muzeum w Polsce, zawierające bogate zbiory sztuki starożytnej, wielką galerię malarstwa polskiego i obcego, zbiory numizmatyczne i rzemiosła artystycznego; Muzeum Wojska Polskiego – ze stałą ekspozycją dziejów oręża polskiego; Muzeum Historyczne Warszawy, Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina, Historii Polskiego Ruchu Rewolucyjnego, Muzeum Lenina, Walki i Męczeństwa, Techniki, Muzeum Ziemi, Archeologiczne, Etnograficzne i inne.

Warszawa jest także głównym ośrodkiem wydawniczym kraju. W stolicy zgrupowało się najwięcej instytucji wydawniczych, redakcji czasopism i zakładów przemysłu poligraficznego.

Warszawa ma kilkanaście parków i ogrodów, z których na szczególną uwagę zasługują: Łazienki, najpiękniejszy park stolicy, założony przez Stanisława Augusta Poniatowskiego; Park Wilanowski–założony w XVII w. przez Jana III Sobieskiego; Ogród Saski – założony na przełomie XVII-XVIII w. przez Augusta II Sasa; Ogród Botaniczny; Ogród Zoologiczny.

Do największych obiektów sportowych stolicy należą: Stadion Dziesięciolecia, Stadion CWKS „Legia" im. Wojska Polskiego, Stadion KS „Skra", Stadion KS „Polonia", sztuczne lodowisko „Torwar", hala sportowa WKS „Gwardia", Tor Wyścigów Konnych.

Dzisiejsza Warszawa wyrosła na ruinach miasta zniszczonego w 90% podczas ostatniej wojny. Po przeszło 30 latach odbudowy i rozbudowy stolica stała się miastem nowoczesnym z szerokimi arteriami komunikacyjnymi, nowymi osiedlami mieszkaniowymi, potężnymi zakładami przemysłowymi i znaczną ilością zabytków odbudowanych z historyczną dokładnością. Wielkie znaczenie dla stolicy mają zwłaszcza ostatnie inwestycje: Trasa Łazienkowska, Wisłostrada, Dworzec Centralny. W budowie Trasa Toruńska.

Do najciekawszych, zrekonstruowanych po wojnie zabytków Warszawy należą: Zamek Królewski – odbudowany ze składek społeczeństwa i Polonii zagranicznej. Decyzja Partii i Rządu o rekonstrukcji zamku zapadła 20.I.1971 r. Stare Miasto – fragmenty murów obronnych z XIV-XVI w., barbakan z XVI w., gotycka katedra św. Jana, Rynek z renesansowymi i barokowymi kamienicami, w których zachowały się również fragmenty gotyckie; Nowe Miasto – Rynek, barokowy kościół Sakramentek z XVII w. i gotycki kościół Panny Marii z XV w.; Kolumna Zygmunta III Wazy – z 1644 r., najstarszy pomnik Warszawy na pl. Zamkowym obok Zamku Królewskiego; Pałac Krasińskich – barokowy z XVII w.; Teatr Wielki – z początku XIX w. (całkowitą odbudowę ukończono w 1965 r.); klasycystyczne pałace na pl. Dzierżyńskiego, wzniesione przez Corrazziego w latach 1824-28; Krakowskie Przedmieście – najładniejsza ulica starej Warszawy, stanowiąca zespół zabytkowej architektury świeckiej i sakralnej z XVII i XVIII w. z barokowymi kościołami (św. Anny – z XV w., Karmelitów z XVII-XVIII w., Wizytek – z XVIII w. i św. Krzyża – z przełomu XVII i XVIII w.), Pałacem Radziwiłłów z XVII w. (obecnie siedziba Rady Ministrów), zespołem gmachów Uniwersytetu z XVII i XVIII w., Pałacem Czapskich (obecnie siedziba Akademii Sztuk Pięknych), klasycystycznym Pałacem Staszica z pocz. XIX w. (obecnie siedziba kilku instytutów Polskiej Akademii Nauk) oraz pomnikami: Adama Mickiewicza, ks. Józefa Poniatowskiego i Mikołaja Kopernika; Nowy Świat – ulica o zwartej zabudowie w stylu klasycystycznym z XIX w.; Pałac Ostrogskich – z XVII w. (obecnie siedziba Muzeum im. Fr. Chopina); plac Trzech Krzyży – z klasycystyczną rotundą kościoła św. Aleksandra, odbudowaną z ruin; Łazienki z licznymi zabytkami klasycystycznymi: Pałacem Łazienkowskim, dawną rezydencją królewską z XVIII w., Teatrem na Wyspie (letnim), Pomarańczarnią, Pałacem Myśliwskim, Białym Domkiem oraz pomnikami Fryderyka Chopina i Jana III Sobieskiego; Belweder – pałac klasycystyczny z pocz. XIX w. (obecnie siedziba Przewodniczącego Rady Państwa); Pałac w Wilanowie – jeden z najwspanialszych zabytków baroku w Polsce, wzniesiony w końcu XVII w. jako letnia rezydencja króla Jana III Sobieskiego (obecnie filia Muzeum Narodowego).

BROCHÓW E5. Wieś nad Bzurą z zabytkowym kościołem gotycko-renesansowym z 2 poł. XVI w. Wokół cmentarza kościelnego mur obronny z 4 bastionami z XVII w.

BRÓK D9. Miasto nad Bugiem, 1650 mieszkańców, ośrodek turystyczno-wypoczynkowy z obiektami sportowymi. Ruiny pałacu biskupów płockich z pocz. XVII w., gotycko-renesansowy kościół z poł. XVI w.

CIECHANÓW C6. Miasto wojewódzkie od 28.V.1975 r. 31900 mieszkańców. Rozwijający się ośrodek przemysłu rolno-spożywczego, ceramicznego i budowlanego.

Zabytki: kościół barokowy, pobernardyński z klasztorem z XVII w. z zabytkowym wyposażeniem, kościół farny z 1339 r. pierwotnie gotycki, przebud. w XVII w., rozbudowany w XVIII w. Na terenach bitwy z 1831 r. – pomnik i mauzoleum. W pobliżu ujścia rz. Omulew do Narwi resztki grodziska. Muzeum Okręgowe.

OTWOCK F7. Miasto w woj. stołecznym warszawskim, 47800 mieszkańców. Otwock powstał w drugiej poł. XIX w., prawa miejskie posiada od 1926 r. Początkowo spełniał funkcję letniska. Ze względu na doskonałe warunki klimatyczne z letniska Otwock przeobraził się w uzdrowisko. Wśród suchych borów sosnowych, które rosną na piaszczystych wydmach, znajdują się liczne sanatoria i prewentoria przeciwgruźlicze. W okolicach Otwocka znajduje się kilka dogodnych ośrodków wypoczynku świątecznego: Józefów, Pogorzel, Śródborów, Letnisko Celestynów i inne.

Józefów. Miasto, letnisko nad Świdrem, 14600 mieszkańców; posiada obozowisko campingowe z parkingiem i restauracją. Pogorzel, Śródborów – pomiędzy tymi miejscowościami znajduje się ogólnodostępny ośrodek sportowo-wypoczynkowy z domkami campingowymi, basenem kąpielowym, boiskami sportowymi i restauracją. Interesująca jest też wieś Kołbiel, ośrodek tradycyjnej kultury ludowej (m.in. tkactwa ludowego), gdzie spotkać można tradycyjne kobiece stroje ludowe.

OTWOCK WIELKI F7. Wieś, ok. 650 mieszkańców. Na wyspie jeziora, utworzonego przez zalew wiślany, stoi późnobarokowy pałac wzniesiony dla K. L. Bielińskiego w latach 1693-1703. Pałac ten ozdobiony wewnątrz stiukami, malowidłami (z pierwszej poł. XVIII w.), rozbudowany (ok. 1750-60) przy udziale arch. Jakuba Fontany, otoczony parkiem późnobarokowym. Obiekt niedostępny do zwiedzania.

PIASECZNO F7. Miasto od 1429 r., ośrodek przemysłu elektronicznego z Zakł. Lamp Oscyloskopowych, Zakł. Elektronowymi „Unitra-Lamina", Zakł. Kineskopów Kolorowych „Unitra-Polkolor".

Zabytki: ratusz klasycystyczny z 1 poł. XIX w. i późnogotycki kościół z 2 poł. XVI w. Na pd. od Piaseczna rozciągają się Lasy Chojnowskie, na terenie których w miejscowości letniskowej Zalesie Górne znajduje się ośrodek sportowo-wypoczynkowy.

PŁOCK DE3. Miasto wojewódzkie od 28.V.1975 r., 100000 mieszkańców. Duży ośrodek przemysłowy: Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne, Fabryka Maszyn Żniwnych, Stocznia Płocka – produkująca tabor rzeczny. Ważny ośrodek kulturalny i naukowy: Płockie Towarzystwo Naukowe, teatr, muzea, filia Politechniki Warszawskiej.

Płock to jedno z najstarszych miast w Polsce. Ostatnie badania archeologiczne wykazały istnienie na wzgórzu tumskim w X w. ośrodka kultowego. Pierwsza, historyczna wzmianka o Płocku pochodzi z 1047 r. W 1075 r. powstało biskupstwo płockie. W XI-XII w. Płock był rezydencją Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego i należał w tym czasie do największych grodów w Polsce oraz najważniejszych ośrodków handlu na Mazowszu. Prawa miejskie uzyskał Płock w 1237 r. W XIII-XV w. Płockiem władali książęta mazowieccy. W 1495 r. Płock wraz z Mazowszem Płockim wszedł w skład Korony. Największy rozkwit przeżywa miasto w XVI w. Liczne pożary i epidemie w XVII w. przyczyniły się do upadku Płocka. Wielkim zniszczeniem uległo miasto w czasie „potopu szwedzkiego". Szwedzi zburzyli zamek, spalili wiele budowli, m.in. wywieźli stąd do Uppsali bardzo bogatą bibliotekę. Po drugim rozbiorze Płock przechodzi pod panowanie pruskie (1793 r.), w okresie Księstwa Warszawskiego (1807 r.) jest stolicą departamentu, a po upadku Napoleona i utworzeniu Królestwa Kongresowego zostaje miastem wojewódzkim. W 1837 r. województwo płockie przemianowano na gubernię. Mimo zaboru okres ten jest dla miasta pomyślny; zwiększa się napływ ludności, Płock staje się poważnym ośrodkiem gospodarczym. W 1863 r. powstańcy płoccy biorą udział w powstaniu styczniowym. Oddziały powstańców zostały rozbite, a ich przywódca, Zygmunt Padlewski, rozstrzelany. Po powstaniu Płock rozwija się pod względem ekonomicznym, a od 1879 r. staje się poważnym ośrodkiem kulturalnym. Powstają wówczas liczne szkoły, towarzystwo naukowe, kulturalne i sportowe. Dzięki rozwojowi przemysłu wzrasta liczba ludności, miasto rozbudowuje się. Wraz z rozwojem kapitalizmu powstaje silny ruch robotniczy, co znalazło w Płocku swój wyraz podczas rewolucji w 1905 r.

W okresie pierwszej wojny światowej miasto zajmują Niemcy (15.II.1915 r.). Po rozbrojeniu Niemców przez ludność (11.XI.1918 r.) i po odzyskaniu niepodległości zaznacza się krótki okres ożywienia gospodarczego, a następnie stagnacja. Kryzys ekonomiczny w kraju spowodował w Płocku likwidację wielu fabryk, w konsekwencji tego wzrost bezrobocia. W czasie najazdu hitlerowskiego w 1939 r. Płock został przyłączony do Rzeszy. Przez cały czas okupacji trwała tu akcja germanizacyjna i systematyczne niszczenie ludności. Miasto zostało wyzwolone spod okupacji hitlerowskiej 21.I.1945 r. Miejski Ogród Zoologiczny. Muzea: Diecezjalne – z galerią obrazów, zabytkami sztuki kościelnej, zbiorami archeologicznymi; Mazowieckie – ze zbiorami sztuki oraz zbiorami archeologicznymi, historycznymi, i przyrodniczymi (w Zamku Książąt Mazowieckich).

Ważniejsze zabytki: katedra z XII w., pierwotnie romańska, z cennym wyposażeniem wnętrza; kompleks budynków kościoła i klasztoru Dominikanów z XVI w.; gotycki kościół św. Bartłomieja z XIV w., przebudowany w drugiej poł. XVIII w. w stylu barokowym; neoklasycystyczny ratusz z pierwszej poł. XIX w.; kamienice mieszczańskie z XVIII w. dom „Pod Trzema Trąbami" z XV w.

PRZASNYSZ C6. Miasto w woj. ostrołęckim, 13300 mieszkańców. Założony w pierwszej poł. XIII w. Prawa miejskie otrzymał w 1427 r. Rozwój miasta nastąpił w drugiej poł. XV i w XVI w. Zniszczony w czasie „potopu szwedzkiego", a następnie w czasie I wojny światowej w 70%.

Zabytki: kościół farny z XVI w., gotycki, przebudowany w baroku; kościół i klasztor pobernardyński z pierwszej poł. XVII w., gotycko-barokowy.

PUŁTUSK D7. Miasto w woj. ciechanowskim, 14350 mieszkańców, ośrodek ceramiki ludowej. Już w czasach średniowiecznych na terenie dzisiejszego Pułtuska istniała osada, a później powstał gród książęcy na wyspie, utworzonej przez odnogi Narwi. Prawa miejskie Pułtusk otrzymał w 1257 r., od pocz. XIV w. do poł. XIX w. był rezydencją biskupów płockich, a w XV-XVI w. – ważnym ośrodkiem życia umysłowego i kulturalnego Mazowsza. Liczne pożary w pierwszej poł. XVIII w., najazd szwedzki, a potem wielkie powodzie w XVIII w. powodują upadek miasta. 26.XII.1806 r. Pułtusk był świadkiem zwycięstwa Napoleona nad wojskami carskimi. Miasto było także terenem walk w czasie kampanii w 1812 r., w czasie I wojny światowej i w 1945 r., kiedy Niemcy bezskutecznie usiłowali bronić przeprawy przez Narew.

Zabytki: zamek biskupów płockich (pierwotnie gotycki) – od 1974 r. Dom Polonii zagranicznej; kaplica zamkowa św. Marii Magdaleny z pierwszej poł. XVI w.; kolegiata gotycka wzniesiona w 1440 r., później przebudowana; barokowy kościół Jezuitów z XVIII w., dominujący w sylwetce miasta; kościół poreformacki z XVIII w.; kościół Św. Krzyża, późnogotycki z poł. XVII w.; dwie gotyckie baszty obronne (pozostałość murów obronnych); wieża dawnego ratusza, późnogotycka z XVI w. (obecnie mieści się tu muzeum historyczne).

Pierwsze wzmianki o Ciechanowie pochodzą z XI w. Prawa miejskie otrzymał Ciechanów w połowie XIV w. i wkrótce stał się ważnym ośrodkiem obronnym i handlowym północnego Mazowsza. Po zniszczeniach w drugiej połowie XVII w. i w XVIII w. ponowny rozwój miasta zaznacza się w drugiej połowie XIX w., po połączeniu koleją z Warszawą. W okresie okupacji hitlerowskiej dokonano tu wiele egzekucji na mieszkańcach miasta.

Zabytki: ruiny zamku książąt mazowieckich z XIV w. (dwie baszty adaptowane na cele muzealne); gotycki kościół farny z XV w., pozostałość wielkiego grodziska (obok fary); gotycki kościół poaugustiański z XIV w., neogotycki ratusz z pierwszej połowy XIX w.

CZERSK G7. Wieś, 560 mieszkańców. Dawny gród słowiański, od XIII w. siedziba książąt mazowieckich, od XIV w. miasto. Zmiana koryta Wisły podważyła obronność warowni, a odsunięcie od głównej drogi wodnej wpłynęło na utratę handlowego znaczenia Czerska, co spowodowało przeniesienie przez ks. Janusza (w pierwszej poł. XV w.) stolicy książęcej do Warszawy. W roku 1656 Szwedzi spalili miasto i uszkodzili obronny zamek gotycki z XIV w. W roku 1762 marszałek wielki koronny Franciszek Bieliński odbudowuje mury zamku, ale po jego śmierci miasto znów podupada.

W czasie obu wojen światowych wzgórze zamkowe włączone było do linii obronnych i zamek ucierpiał wskutek prowadzonych tu prac fortyfikacyjnych. Z dawnego zamku zachowały się: baszta wjazdowa, wieża zbrojownia, wieża strażnicza oraz fragmenty murów obwodowych.

CZERWIŃSK n. WISŁĄ E5. Wieś położona malowniczo na zboczach skarpy wiślanej, ok. 1500 mieszkańców, niegdyś miasto. Najdawniejsze wzmianki o Czerwińsku pochodzą z XII w., kiedy osiedlili się tu zakonnicy z Francji, t.zw. kanonicy regularni, sprowadzeni przez biskupa płockiego Aleksandra, który ufundował dla nich opactwo. W roku 1410 Czerwińsk był miejscem koncentracji wojsk Jagiełły w marszu na Krzyżaków.

Zabytki: Opactwo – jedno z najcenniejszych zespołów architektury średniowiecznej w Polsce: kościół romański z ok. 1169 r., klasztor późnogotycko-renesansowy, przebudowany ok. 1630 r. w stylu wczesnobarokowym (zrekonstruowany po wojnie), brama-dzwonnica, późnogotycka.

GÓRA KALWARIA G7. Miasto w woj. stołecznym warszawskim, 10700 mieszkańców. Pierwsze wzmianki o wiosce Góra pochodzą z XIII w. W drugiej poł. XVII w. założono tu kalwarię wg wzoru jerozolimskiego, stąd obecna nazwa Góra Kalwaria. Prawa miejskie Góra Kalwaria otrzymała w 1670 r. Miasto było świadkiem walk wojsk polskich z Austriakami w 1809 r., walk w czasie powstania listopadowego oraz w 1939 r.

Zabytki: ratusz klasycystyczny z pierwszej poł. XIX w.; hale targowe z pierwszej poł. XIX w.; kościół filialny, barokowy t.zw. Kaplica Piłata z drugiej poł. XVII w.; kościół oraz klasztor barokowy z poł. XVIII w.

JABŁONNA E6. Wieś, ok. 4800 mieszkańców. W parku geometryczno-krajobrazowym z XVIII w. pałac barokowo-klasycystyczny (1775-79), zbudowany dla prymasa Michała Poniatowskiego. Pałac zniszczony w czasie ostatniej wojny, zrekonstruowany, obecnie reprezentacyjny ośrodek PAN (niedostępny do zwiedzania). W parku drewniany domek chiński z ok. 1783 r.

KADZIDŁO B8. Wieś, ok. 1800 mieszkańców, ośrodek kurpiowskiej sztuki ludowej (tkaniny, wycinanki). Kościół neobarokowy z połowy XIX w. Mauzoleum z prochami partyzantów i miejscowej ludności, poległych w czasie okupacji hitlerowskiej.

KONSTANCIN-JEZIORNA F7. Miasto o charakterze willowym nad rzeką Jeziorką, 15900 mieszkańców, ośrodek uzdrowiskowo-letniskowy z sanatoriami i źródłami solanki. W Jeziornej znajdują się Warszawskie Zakłady Papiernicze, udostępnione do zwiedzania. Na wsch. od miasta we wsi Obory interesujący dawny zespół podworski z barokowym pałacem z 2 poł. XVII w. Pałac jest obecnie Domem Pracy Twórczej Związku Literatów Polskich. Wokół zespołu budynków piękny park krajobrazowy z XVIII w.

KONSTANTYNÓW E4. Wieś pod Gąbinem, na trasie Sochaczew–Płock. Znajduje się tu Centralna Radiostacja Długofalowa, przekazana do użytku 30.VII.1974 r. Maszt radiowy ma 646 m. wysokości i jest najwyższą budowlą na świecie.

KUTNO F2,3. Miasto w woj. płockim, 39100 mieszkańców, ważny węzeł kolejowy oraz znaczny ośrodek przemysłu metalowego, farmaceutycznego, elektronicznego i spożywczego.

Miasto założone w XV w., silniej rozwinęło się dopiero w wieku XIX, po wybudowaniu linii kolejowej. We wrześniu 1939 r., w czasie bitwy nad Bzurą i wskutek bombardowań zostało poważnie zniszczone.

Zabytki: zespół pałacowy barokowo-klasycystyczny z końca XVIII w. w parku krajobrazowym im. Wiosny Ludów; Muzeum Bitwy pod Kutnem w neorenesansowym mauzoleum.

ŁĘCZYCA F2. Miasto w woj. płockim, 14800 mieszkańców, jedna z najstarszych miejscowości w Polsce. Obecnie ośrodek zagłębia górniczego. Od 1954 r. eksploatuje się tu rudy żelaza (syderyty).

Wczesnośredniowieczny gród leżał pierwotnie nad Bzurą w pobliżu dzisiejszego Tumu. Po spaleniu przez Krzyżaków w 1331 r., miasto przeniesiono na obecne miejsce. Osiedle wraz z zamkiem zostało zbudowane przez Kazimierza Wielkiego na lewym brzegu Bzury. Miasto zostało poważnie zniszczone w czasie wojen szwedzkich. W latach 1825-31 było znanym ośrodkiem rękodzielnictwa. We wrześniu 1939 r. żołnierze polskich armii „Poznań" oraz „Pomorze" stoczyli tu ciężkie walki z najeźdźcą hitlerowskim. Miasto zostało wówczas poważnie zniszczone.

Zabytki: zamek z XIV w. wielokrotnie niszczony i przebudowywany, w ocalałych i zabezpieczonych fragmentach mieści się muzeum regionalne; kościół gotycko-barokowy, przebudowany; zespół klasztorny Dominikanów; o założeniu gotyckim, całkowicie przebudowany; zespół klasztorny Bernardynów z lat 1636-43, wczesnobarokowy, przebudowany; fragmenty murów miejskich z XIV w.; układ urbanistyczny miasta z nowym ratuszem (1788-90) pośrodku rynku.

MŁAWA B5. Miasto od 1429 r., 22450 mieszkańców, ośrodek przemysłu głównie spożywczego. Zabytkowy ratusz z 2 poł. XVIII w. i spichlerz drewniany z poł. XVIII w.; Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej ze zbiorami regionalnymi z dziedziny archeologii, historii, sztuki i etnografii; pomnik–mauzoleum 364 więźniów politycznych rozstrzelanych przez hitlerowców w styczniu 1945 r.

NOWY DWÓR MAZOWIECKI E6. Miasto od 1374 r., 21300 mieszkańców, ośrodek przemysłu z Zakładami Chemii Gospodarczej „Pollena". Zabytkowy kościół klasycystyczny z 1792 r. W Modlinie twierdza zbud. w 1808 r., cenny zabytek budownictwa wojennego. We wrześniu 1939 r. twierdza była bohatersko broniona przed Niemcami. Na terenie twierdzy pomnik jej obrońców. Na pn. od miasta w Lasach Pomiechowskich, nad rzeką Wkrą, wsie letniskowe Pomiechówek oraz Kosewko. W rejonie Kosewka ośrodek wypoczynkowy z domkami campingowymi, polem namiotowym i urządzeniami sportowymi.

OPINOGÓRA C6. Wieś, ok. 600 mieszkańców, niegdyś własność książąt mazowieckich, od XVIII w. własność Krasińskich.

Zabytki: pałac neogotycki z pocz. XIX w. (odbudowany po zniszczeniach wojennych). Mieści się w nim Muzeum Romantyzmu. Park krajobrazowy z pocz. XIX w. W podziemiach miejscowego kościoła znajdują się grobowce Krasińskich, m.in. poety Zygmunta Krasińskiego, który mieszkał w Opinogórze.

OSTROŁĘKA BC8. Miasto wojewódzkie od 28.V.1975 r., 32800 mieszkańców. Ważny ośrodek przemysłowy: Fabryka Celulozy i Papieru, jedna z największych i najnowocześniejszych w kraju (dostępna do zwiedzania), elektrociepłownia, zakłady mięsne. Znajdują się tu Zawod. Studium Administracyjne (filia Uniwersytetu Warszawskiego) oraz filia Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie.

Ostrołęka to jeden z najstarszych grodów mazowieckich, prawa miejskie ma od 1373 roku. Po wcieleniu Mazowsza do Korony w 1526 r. Ostrołęka została zamieniona na starostwo niegrodowe i wraz z okolicznymi lasami oddana w posiadanie Bony. W 1708 r. pod miastem i w mieście toczyły się walki pomiędzy oddziałami szwedzkimi króla Karola XII, a broniącymi im przejścia przez tereny puszczańskie Kurpiami.

Na początku 1807 r. przebywał w mieście Napoleon Bonaparte, gdzie stoczył bitwę z wojskami rosyjskimi. Ostrołęka była także świadkiem wielkiej bitwy, w maju 1831 r. pomiędzy wojskami polskimi pod dowództwem gen. Skrzyneckiego z armią carską.

SIERPC C3. Miasto w woj. płockim. 15150 mieszkańców. Zawiązkiem miejscowości był gród słowiański z ok. XI w. Pierwsze wzmianki historyczne o Sierpcu pochodzą z pierwszej poł. XII w. Prawa miejskie otrzymał w 1322 r. W XVI w. słynął z wyrobów sukienniczych. Zniszczony w XVII i na pocz. XVIII w. przez wojny i zarazy. Ponowny rozwój miasta w drugiej poł. XIX w. W okresie okupacji wskutek terroru zginęło ponad 3,5 tys. mieszkańców.

Zabytki: kościół gotycki z XVI w.; kościół Św. Krzyża, gotycki z końca XV w. z klasztorem pobenedyktyńskim z XVIII w.; kościół Św. Ducha z XVI w.; dawny spichlerz, t.zw. Kasztelanka, z XVIII w. Ośrodek sztuki ludowej (ceramika, rzeźba w drzewie). Muzeum Sztuki Ludowej Mazowsza.

TUM F2. Wieś, ok. 600 mieszkańców, genetycznie związana z Łęczycą. Zachowały się tu okazałe wały grodziska pierścieniowego z VI lub VII w. W pobliżu warowna kolegiata romańska z l. 1140-45, zbudowana z kamienia polnego (granit), trójnawowa z dwoma wieżami czworobocznymi. Wielokrotnie niszczona i przebudowywana. Z pierwotnej budowli romańskiej zachował się portal z piaskowca (jeden z najpiękniejszych w Polsce) i płyta nagrobna. Wewnątrz odkryto fragmenty starszej budowli z X-XI w. należącej wówczas do opactwa benedyktynów. Obok kolegiaty drewniany kościół z 1761 r. z wnętrzem barokowym.

JEZIORO ZEGRZYŃSKIE E7. Sztuczny zbiornik wodny, powstały przez spiętrzenie wód Narwi wybudowaną zaporą pod Dębem. Oprócz znaczenia gospodarczego Jezioro Zegrzyńskie stworzyło duże możliwości wypoczynku świątecznego, turystyki i sportów wodnych, głównie dla mieszkańców Warszawy.

Do atrakcyjnych ośrodków nad Jeziorem Zegrzyńskim należą:

Zegrze. Dawna osada targowa, od XIV w. miasto, obecnie wieś. Plaża, przystań, wypożyczalnia kajaków i łodzi, molo spacerowe, strzeżony parking. Zegrzynek (wieś). Jest tu dom wycieczkowy PTTK, pole namiotowe, wypożyczalnia sprzętu wodnego i turystycznego.

Serock. Miasto malowniczo położone na skarpie w punkcie spływu wód Narwi i Bugu, 2,7 tys. mieszkańców. W XII w. Serock był warownym grodem, w 1417 r. otrzymał prawa miejskie. Wojny szwedzkie zniszczyły miasto tak, że nie odzyskało ono już swojego znaczenia. W Serocku urodził się w 1825 r. poeta Włodzimierz Wolski, autor libretta do „Halki". Zabytkowy kościół późnogotycki wzniesiony w 1526 r. przez ostatnich książąt mazowieckich Janusza i Stanisława.

Nieporęt, Białobrzegi i Rynia. Ośrodki wypoczynkowe z plażą, wypożyczalnią łodzi i kajaków, hotelem, restauracją, kawiarnią i parkingiem. Nieporęt (dawniej miasto, prawa miejskie od 1484 r.) był ulubionym miejscem pobytu króla Jana Kazimierza.

PUSZCZA KAMPINOSKA EF5,6. Duży kompleks leśny na północny-zachód od Warszawy, między Wisłą a Bzurą, na dnie pradoliny Wisły. Obszar ten o powierzchni ok. 670 km² niegdyś był całkowicie pokryty lasami, obecnie kompleksy leśne zajmują powierzchnię ok. 220 km². Wartość przyrodnicza i walory krajobrazowe zadecydowały o utworzeniu tu w r. 1959 Kampinoskiego Parku Narodowego, obejmującego obszar 33 664 ha.

Na terenie Parku wszystkie rośliny i zwierzęta podlegają ochronie.

Do najciekawszych elementów krajobrazu Puszczy Kampinoskiej należą wydmy piaszczyste o kształtach parabol lub długich wałów, porośnięte borem sosnowym z domieszką dębu, grabu, brzozy i osiki; w obniżeniach z roślinności bagiennej pozostało trochę lasów olszowych. Osobliwością bagien są tzw. grądy (suche wyspy–dawniejsze mielizny rzeczne).

Świat zwierzęcy puszczy reprezentowany jest przez łosie, dziki, sarny, żyją tu także: wilki, lisy, łasice, kuny leśne. Z ptaków, poza wieloma pospolitymi gatunkami, spotyka się: żurawie, bekasy kszyki, czarne bociany, czaple siwe, jastrzębie, kanie i puszczyki.

Z Puszczą Kampinoską związanych jest szereg wydarzeń historycznych (walki powstańców w 1863 r., walki we wrześniu 1939 r. w czasie przebijania się armii „Poznań" i „Pomorze" do Warszawy, działania powstańców w 1944 r.). Pod wsią Palmiry, w latach 1939-41 hitlerowcy dokonali wielu egzekucji, w których zginęli m.in. Maciej Rataj – b. marszałek Sejmu, Jan Pohoski – b. wiceprezydent Warszawy oraz Janusz Kusociński – wybitny sportowiec. Na cmentarzu w Palmirach leży około 2200 osób.

POJEZIERZE GOSTYNIŃSKIE DE2,3. Malowniczy obszar lasów, wzgórz i jezior polodowcowych na lewym brzegu Wisły, pomiędzy Gąbinem a Włocławkiem, na terenie województw płockiego i włocławskiego. Znaczna część Pojezierza (ok. 27000 ha) objęta jest ochroną i znajduje się w granicach Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Na Pojezierzu znajduje się ponad 60 jezior, a najciekawsze z nich są: Zdworskie (350 ha), Łąckie Duże, Łąckie Małe, Ciechomickie, Sumino, Białe (150 ha), Lucieńskie (200 ha), Goreńskie, Gościąż, Rakutowskie, Wikaryjskie. Ponad 60% obszaru Pojezierza zajmują lasy, głównie sosnowe. Żyją tu lisy, dziki i sarny, spotyka się daniele i łosie. Dużo jest ptactwa wodnego oraz ryb w jeziorach.

Do najciekawszych miejscowości na obszarze Pojezierza należą: Gostynin – miasto od 1382 r., 14800 mieszkańców, rozwijający się ośrodek przemysłu z Zakł. Sprzętu Oświetleniowego, dużymi zakł. mleczarskimi i innymi. Interesującym obiektem jest tu zespół wzgórza zamkowego z XVI w. z fragmentami fos, basztą i kaplicą przebudowaną w XIX w.; Zdwórz, Koszelówka, Soczewka – wsie letniskowe z ośrodkami wypoczynkowymi nad jeziorami; Łąck – wieś letniskowa z pałacem z 2 poł. XIX w. (ośr. FWP) i Państwową Stadniną Ogierów; Lucień – wieś nad rzeką Skrwą z pałacem z XVIII w. otoczonym parkiem; Nowy Duninów – wieś z interesującym zespołem podworskim z 1 poł. XIX w. i barokowym kościółkiem z XVIII w.

Opracował WIESŁAW KRÓLIKOWSKI

Warszawa

Hotele

„Dom Chłopa" – pl. Powstańców Warszawy 2, tel. 27-22-51
„Druh" – ul. Niemcewicza 17, tel. 22-48-68
„Luna" – Okęcie, Międzynarodowy Dworzec Lotniczy, tel. 46-96-89
„MDM" – pl. Konstytucji 1, tel. 21-62-11; 28-25-26
„Metropol" – ul. Marszałkowska 99a, tel. 29-40-01
„Nowa Praga" – ul. Bertolda Brechta 7, tel. 19-82-35
„Orbis-Bristol" – ul. Krakowskie Przedmieście 42/44, tel. 26-32-41
„Orbis-Europejski" – ul. Krakowskie Przedmieście 13, tel. 26-50-51
„Orbis-Forum" – ul. Nowogrodzka 24/26, tel. 210-19
„Orbis-Grand" – ul. Krucza 28, tel. 29-40-51
„Orbis-Novotel" – ul. 1 Sierpnia 1, tel. 46-40-51 do 57
„Orbis-Solec" – ul. Zagórna 1, tel. 25-92-41 do 43
„Polonia" – Al. Jerozolimskie 45, tel. 28-72-41
„Saski" – pl. Dzierżyńskiego 1, tel. 20-46-11 do 14
„Syrena" – ul. Syreny 23, tel. 32-12-57 do 59
„Victoria" – ul. Królewska 11, tel. 27-80-11
„Warszawa" – pl. Powstańców Warszawy 9, tel. 26-94-21
„ZNP" – ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 31/33, tel. 27-92-11
Kwatery prywatne – BT WPT „Syrena", ul. Krucza 16/22, tel. 25-72-03 (czynne całą dobę)

Domy wycieczkowe

„Dom Turysty" – ul. Krakowskie Przedmieście 4/6, tel. 26-30-11 do 14

Schroniska młodzieżowe czynne cały rok

ul. Karolkowa 53a, tel. 32-88-29
ul. Smolna 30, tel. 27-89-52

Campingi

ul. Balaton, tel. 34-42-13, V-IX
ul. Górczewska 69/73, tel. 36-19-34, V-IX
ul. Grochowska 1, tel. 10-34-34, V-IX
ul. Połczyńska róg Mory, tel. 36-43-35, VI-IX
ul. Połczyńska 6, tel. 36-67-16, V-IX
ul. 17 Stycznia 32, tel. 46-21-84, 46-22-01, IV-X
ul. Wery Kostrzewy 15/17, tel. 23-37-48, V-IX
ul. Żwirki i Wigury 32, tel. 25-43-91, V-IX

Stacje obsługi samochodów

al. 1 Armii Wojska Polskiego 13/15, tel. 28-96-20, Polmozbyt
ul. Boduena 2, tel. 27-00-12, Polmozbyt
ul. Dolna 3, tel. 41-72-02
ul. Domaniewska 43, tel. 43-18-96
ul. Dzika 28, tel. 38-74-16
ul. Franciszkańska 6, tel. 31-38-51, PZM
ul. Lubelska 16, tel. 19-37-92; 19-31-33, Polmozbyt
ul. Malownicza 29, tel. 46-10-36, Polmozbyt
ul. Ogrodowa 51, tel. 20-82-86
ul. Omulewska 27, tel. 10-28-86; 10-50-41; 10-64-11, Polmozbyt
ul. Połczyńska, tel. 36-43-35
ul. Prądzyńskiego 24, tel. 32-27-24
ul. Pruszkowska 47, tel. 23-23-09
ul. Rydygiera 6, tel. 39-35-34, PZM
ul. 1 Sierpnia 2/14, tel. 46-20-21, Polmozbyt
al. Stalingradzka 36, tel. 11-14-01
ul. Stawki 2, tel. 31-35-09, Polmozbyt
ul. Tyśmienicka 5, tel. 10-87-41
ul. Wawelska 5, tel. 25-11-08, Polmozbyt
al. Wilanowska 228, tel. 43-25-41
ul. Wolska 88, tel. 32-74-40
ul. Wołomińska 5/7, tel. 19-20-66
ul. Wyścigowa 6, tel. 42-02-41; 47-03-31

Pomoc drogowa PZM

ul. Kaszubska 2b, tel. 981 lub 31-04-23, całą dobę

Pogotowie techniczne Polmozbyt

ul. Omulewska 27, tel. 954, całą dobę

Województwa: ciechanowskie, ostrołęckie, płockie, stołeczne warszawskie

Hotele

Białobrzegi E7 – tel. Warszawa 74-32-33; 74-65-15
Działdowo B4 – „Wkra", ul. Zamkowa 2, tel. 26-50
Kampinos F5 – „Łoś", ul. Chopina 19, tel. 51, 17
Kutno F2,3 – „Turystyczny", ul. Dzierżyńskiego 6, tel. 26-78
Łąck E3 – „Pod Kasztanami", tel. 5
Maków Maz. C7 – pensjonat, ul. Kościuszki 1, tel. 433
Mława B5 – „Relax", ul. Lelewela 5, tel. 30-11
Ostrołęka BC8 – „Chemik", ul. Partyzantów 1, tel. 32-21 wewn. 576
„Mazowiecki", ul. B. Głowackiego 35, tel. 29-25
„Energetyk", Wojciechowice, ul. 1 Armii WP 30, tel. 26-61 wewn. 448 (zakładowy)
Ostrów Maz. CD9 – „Biały Dwór", ul. Warszawska 85, tel. 763
Płock DE3 – „Miejski", al. Jachowicza 49, tel. 234-56
„Orbis-Petropol", al. Jachowicza 49, tel. 244-51
Pomiechówek E6 – „Turysta", ul. Modlińska 1, tel. 75-20-44 wewn. 289
Rusiec F6 – „Georg", tel. 58-59-17
Świdry Małe F7 – „Pod Dębami", tel. 79-28-30
Wojszyce F3 – przy drodze E8, tel. Kutno 54-68
Wyszogród E5 – „Zamkowy", ul. Rębowska 59, tel. 119
Żabin C8

Domy wycieczkowe

Ciechanów C6 – ul. Warszawska 40, tel. 34-59
Kampinos F5 – al. Padlewskiego 1, tel. 120-33, 120-13
Modlin E6 – tel. 75-24-12
Nowy Duninów D3 – czynny 1.V.-30.IX
Ostrołęka BC8 – ul. Wschodnia 1, tel. 35-49
Płock DE3 – ul. Piekarska 1, tel. 240-61
Pułtusk D7 – ul. 1 Maja 29, tel. 28 -71
Zegrze E7 – ul. Warszawska 3, tel. 74-61-21
Zegrzynek E7 – tel. 74-73-02

Zajazdy

Boby D7
Czarnia AB7 – „U Bartnika", tel. 10
Dłużniewo D5 – przy trasie E-81
Kiernozia F4 – „Kiernoz", tel. 21
Knurowiec D8
Lelis B8 – „Jagna", tel. 10-23
Łyse A8 – „Kurpianeczka", tel. 58
Maków Maz. C7 – ul. Mazowiecka 13, tel. 330
Małkinia Górna D9
Myszyniec A7 – „Kurpiowski", pl. Wolności, tel. 33
Różan C8
Rzekuń C8 – „Oleńka", tel. 24-04
Słupno E4 – „Mazowsze", tel. Płock 127-29

Motele

Serock E7 – ul. Pułtuska 100, tel. 74-71-23
Wyszków- Rybienko Leśne D8 – ul. Warszawska, tel. 30-01

Stanice wodne

Koszelówka E3 – tel. Gąbin 106
Pułtusk D7 – ul. Podzamcze 1, tel. 28-71, czynna V-IX

Schroniska młodzieżowe czynne cały rok

Ciechanów C6 – ul. 17. Stycznia 32
Płock DE3 – ul. Kolegialna 19, tel. 238-17

Campingi

Janki F6 – tel. Warszawa 20-85-26, VI-IX
Józefów F7 – „Pod Świerkami", ul. Nadwiślańska 102, tel. 17-55-51, V-IX
Ostrołęka BC8 – ul. Wioślarska 2, tel. 38-73, V-IX
Wierzbica E7 – tel. 74-71-80, VI-IX

Stacje obsługi samochodów

Błonie F6 – ul. Sochaczewska 12, tel. 321
Chorzele B6 – ul. Olszewska, tel. 73
Czerwin C8
Daszyna F2 – tel. Łęczyca 33-95
Dyzin Jatne F8
Działdowo B4 – ul. Grunwaldzka 34, tel. 24-57, Polmozbyt
Gostynin E3 – ul. Krośniewicka 5
Grodzisk Maz. F6 – ul. Wólczyńska 35, tel. 55-52-61
Halinów F8 – ul. Okuniewska 58
Jabłonna E6 – ul. Zegrzyńska 3
Janki F6 – tel. 20-85-26
Kanie F6 – ul. Chopina 1, tel. 58-54-66
Krasne C6,7 – tel. 70
Krośniewice F2
Kutno F2,3 – ul. Cmentarna 13, tel. 22-95
ul. Warszawskie Przedmieście 48/50, tel. 29-49
Leginonowo E6,7 – Myśliwska 7, tel. 74-25-46
Lidzbark B4 – ul. Działdowska 6, tel. 241
Lubowidz B4 – tel. 627
Łąck E3
Łyse A8 – tel. 36, 23
Mława B5 – ul. Grzebskiego 32, tel. 37-91
ul. Kopernika 49
ul. Płocka 80, tel. 30-13
ul. Żwirki 6, tel. 614
Nowy Dwór Mazowiecki E6 – ul. Staszica 12
Nowy Modlin E6 – tel. 75-22-81
Ostrołęka BC8 – ul. Goworowska 33, tel. 22-64
ul. Leszczyńskiego 8, tel. 22-21
ul. Szpitalna 2, tel. 25-44
ul. Waryńskiego 20, tel. 21-94
Ostrów Maz. CD9 – ul. Warszawska 48, tel. 756, Polmozbyt
Płock DE3 – ul. Bielska 51a, tel. 267-63, Polmozbyt
Nowy Rynek 2, tel. 266-76, Polmozbyt
Płońsk D5 – ul. Warszawska 70, tel. 31-45
ul. Warszawska, tel. 23-79
Przasnysz C6 – ul. Projektowana 1, tel. 25-45, Polmozbyt
ul. H. Sawickiej, tel. 24-21
ul. Sienkiewicza 4, tel. 11-11
Radzymin E7 – ul. Warszawska 149
Raszyn F6 – ul. Mieszka I 43, tel. 50-01-51
Różan C7,8 – pl. Obrońców Różana, tel. 66
Rzekuń C8 – ul. Kościuszki 50
Serock E7 – ul. Pułtuska 100, tel. 74-74-94, PZM
ul. Listopadowa 5
Sękocin Nowy F6 – tel. 50-03-79
Sierpc C3 – ul. Kościuszki 5, tel. 29-40, Polmozbyt
Stara Miłosna E7 – Trakt Brzeski 101, tel. 74-49-12
Tarczyn G6 – ul. Stępkowskiego 32, tel. 128
Troszyn C8
Wiązowna F7 – ul. Lubelska 19, tel. 79-18-18
Zagościniec E7 – ul. Graniczna 3
Żuromin C4 – ul. Lidzbarska 23c, tel. 294

Pomoc drogowa PZM

Błonie F6 – ul. Sochaczewska 12, tel. 321, godz. 7–15
Łęczyca F2 – ul. Dworcowa 2, tel. 993, godz. 7–15
Ostrołęka BC8 – ul. Zawadzkiego 8, tel. 26-44, godz. 7–15
Ostrów Maz.-Komorowo C9 – tel. 586, godz. 7–15
Płock DE3 – ul. Grodzka 9, tel. 250-72, godz. 7–13 i 17–20
Serock E7 – ul. Pułtuska 100, tel. 74-74-94, godz. 7–15
Wiązowna F7 – Gminna Spółdzielnia S.CH., tel. 79-18-26, godz. 7–15
Wyszków D8 – motel, tel. 82-75, godz. 7–15
Żychlin F3 – ul. 1 Maja 32, tel. 248, godz. 7–15

Pogotowie techniczne Polmozbyt

Mława B5 – tel. 37-91, godz. 6–22
Ostrów Maz. CD9 – tel. 954, godz. 6–22
Płock DE3 – tel. 954, 267-63, całą dobę
tel. 286-68, godz. 6–22
tel. 268-91, całą dobę
Płońsk D5 – tel. 954, godz. 6–22
Przasnysz C6,7 – tel. 954, godz. 6–22
Sierpc C3 – tel. 29-40, godz. 6–22

Redaktor GRAŻYNA GADOMSKA

MAPA 1:500 000 KRAJOZNAWCZO SAMOCHODOWA

WOJEWÓDZTWA CIECHANOWSKIE OSTROŁĘCKIE PŁOCKIE STOŁ.WARSZAWSKIE

Cena zł 12.–

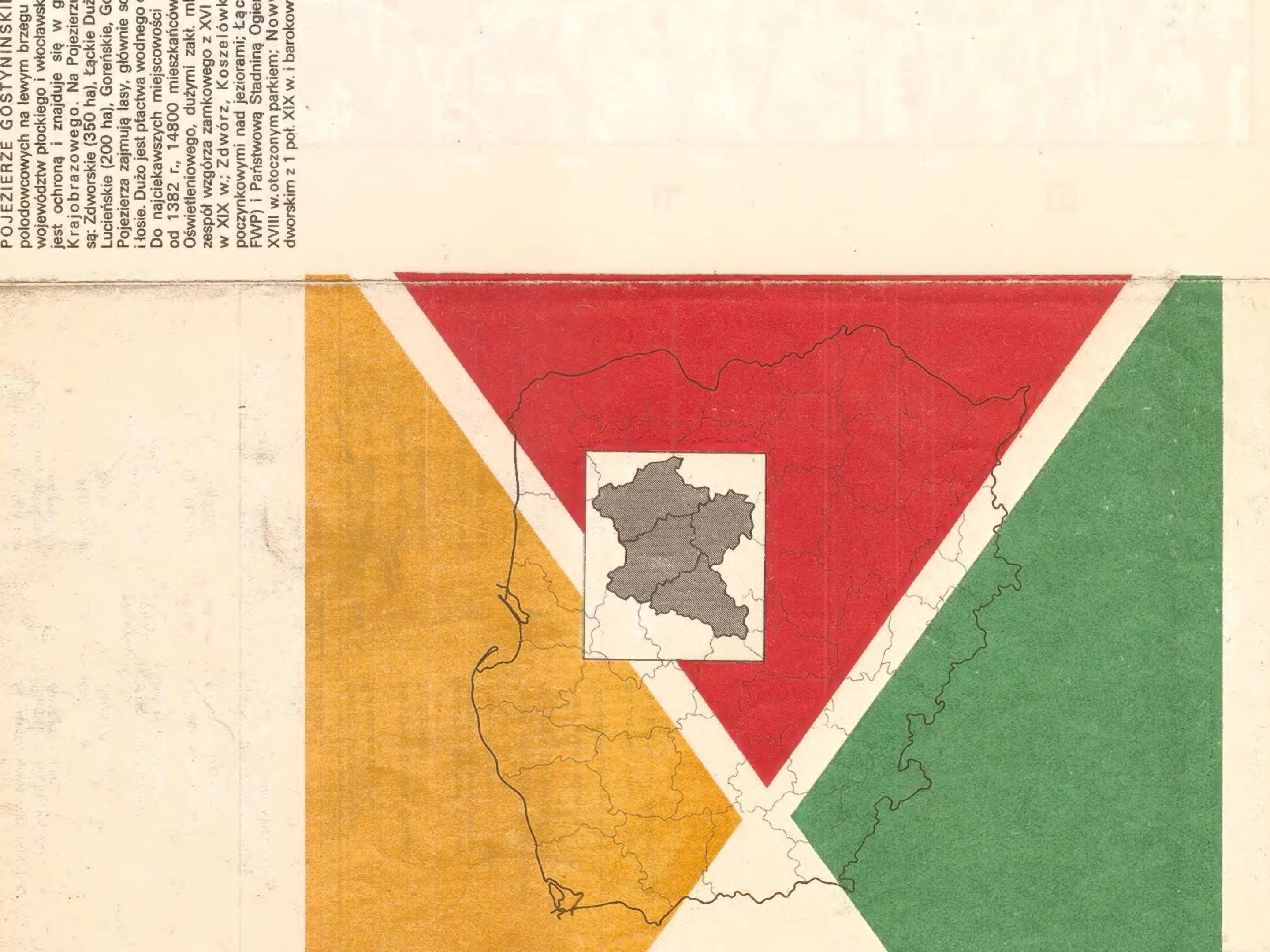

PAŃSTWOWE PRZEDSIĘBIORSTWO WYDAWNICTW KARTOGRAFICZNYCH
WARSZAWA 1980